

Két megye borainak országos versenye

Az ország borainak tavaszi verseny-győztesei július 8-án országos zsűri elé kerülnek. A Magyar Pincegazdaság Csongrád—Szolnok Megyei Igazgatósága — mint Gács Lászlótól, a szegedi borászati osztály vezetőjétől értesültünk — a megyei versenyen díjazott 26 fajtavál nevezett be.

Csongrád—Szolnok megyei borászati igazgatóság elsősorban a Szeged, Csongrád és Jászberény vidéke Európaszerte ismert boraitól vár sikert. Ezekről állapították meg a megelőző nemzetközi versenyen, hogy »legjobban oldják a titkot, szaporítják a szót és fokozzák az erőt«.

A 18—20 pontot szerző borfajták a mostani verseny után nemzetközi bíráló bizottság elé kerülnek.

O. J.

Bolgár katonaművészek Szegeden

Szófia környéki táncok. Részlet az együttes egyik leg-sikeresebb produkciójából

A harmadik vasárnapon:

kilenc vagon borsó, egy vagon csemegeuborka

Minden kezdet nehéz — vallják a Szegedi Konzervgyárban, és ezt most értik a nagy nyári szezon kezdetére, különösen a borsófeldolgozásra. Más években ilyenkor nyár elején mindig az esővárásai teltek a napok, az idén jött az eső ha kellett, ha nem. És ez volt a baj. Máskor az aszály miatt, most a sok eső miatt akadózott a nyersanyagellátás.

A termelőszoftokozatokban nem tudták időben szedni a borsót a sár miatt, ahol kaszálni kellett, ott is a sok csapadék miatt nem szikkadt a borsó, amikor pedig kisütött a nap, ez hirtelen érlelte a termést. A termelők és feldolgozók úgy tervezték, hogy az idén is szakaszosan érik

majd a borsó, de az időjárás keresztelte terveiket és szinte egyik napról a másikra konzerválásra érett a termés.

A konzervgyáriak úgy számítottak, hogy mintegy 50 vagonnal megtoldják a 300 vagonos készletet, ennyivel adnak több borsókonzervet a népgazdaságnak. Már látni lehet, hogy nemcsak a túlteljesítésből, hanem a tervteljesítésből sem lesz semmi. De hogy mentse a menthetőt, vasárnap is dolgoznak. Az elmúlt vasárnap volt a harmadik hét végi pihenőnap, amit munkával töltöttek el a konzervgyárban. Három műszak alatt kilenc vagon borsó és egy vagon csemegeuborka konzervet készítettek.

Tegnap délután Szegedre érkezett a Bolgár Néphadsereg Szeptember 9. és A Munka Vörös Zászlórendjével kitüntetett ének- és táncgyűjtése. A katonaművészeket a városi tanács háza előtt a város vezetői ünnepélyesen fogadták. Dr. Biczó György, a városi tanács végrehajtó bizottságának elnöke a város lakosságának nevében köszöntötte a 160 tagú együttest. A többi között hangzott: nagy megtiszteltetés számunkra, hogy a bolgár katonaművészek Szegeden is bemutatják műsorukat. Gudmon Mihály alvezetés, helyőrség-parancsnok beszédében kiemelte, hogy a bolgár katonaművészek szegedi szereplése hozzájárul a két nép barátságának további erősítéséhez.

Az üdvözlésekre Ivan Belokapov ezredes, a bolgár művészgyűjtés vezetője válaszolt, majd szegedi úttörők virágcsokrokat adtak át a bolgár katonaművészeknek.

Este a bolgár ének- és táncgyűjtés a Szegedi Nemzeti Színházban forró sikerű előadást tartott. Előadás után Mátos István őrnagy köszöntötte meg a magasszínvonalú művészi produkciót és átadta a művészeknek a szegedi helyőrség katonáinak, a kábelgyár és a Haladás Termelőszövetkezet dolgozóinak ajándékait. A meleg hangú elismerő szavakra Ivan Belokapov válaszolt. Beszéde végén magyarul éltette a két nép barátságát.

*

A Bolgár Néphadsereg ének- és táncgyűjtése 1944 szeptemberében, közvetlenül az ország felszabadulása után alakult. Huszonkét énekes vetette meg az együttes alapjait, mely tevékenységét katonai előadókórusként kezdte. Még tartottak a harcok, de a férfikórus már egymásután adott koncerteket frontra induló katonai egységek, harcokból visszatért katonák előtt és szerepelt gyűléseken, gyárakban, üzemekben, dolgozó parasztok között. 1945 elején a kórushoz egy zenekar is csatlakozott, 1948-ban táncgyűjtéssel bővült az együttes. Ezzel a művészcsoporthoz elnyerte végleges, mai formáját, és alkalmassá vált a legkülönbözőbb stílusú és tartalmú koncertek előadására.

A szegedi műsor is ezt a változatosságot és mozgékonyt dokumentálta. Nemcsak folklór-stílusú eredetű és indítékú számokat láttunk, hallottunk az előadásban, hanem ettől távolabb álló produkciókat, Verdi kórusokat, népszerű tömegdalkat, könnyűzenei termékeket, s a táncok között mai témájú, modern kompozíciókat is.

Mindezt technikailag magas színvonalú, jól megformált, stílusos előadásban.

Az együttes nemhiába alakult férfikórusból, máig is a kórus a legnagyobb erőssége. Tömören, biztos hangzással szól a kar. Különösen a tenoristák énekeltek szépen a tegnapi est előadásán. A zenekart és az énekkart Alípi Najdenov vezette. Vezetésképpen elsősorban ritmikai és dinamikai szempontból volt bravourás, szinte valóságos lenyűgöző; úgy látszik, ilyen tekintetben is egészen kiváló az együttes. Kitérőnek a szólisták is. Mindenekelőtt a nagyon szép és kulturált hangú tenorista, Todor Todorov, a kitűnő előadó, Dimitrov Jovcov és a fiatal Todor Truchcsev.

A tánckar, amelyet Metodi Kutev koreográfus vezet, briliáns technikájú, jól egyensúlyozott előadott számokkal aratott szép sikert.

Az együttes sok számot énekelt magyarul. A hálás közönség forró tapsokkal köszöntötte meg ezeket a számokat is, kifejezve elismerését a bolgár katonaművészeknek a sokáig emlékeztető produkcióért.

Testvéri együttműködés

KGST-erőművek népgazdaságunk szolgálatában

A Béke nemzetközi villamos távvezeték — amely az év végéig hét országot kapcsol egybe, s teljesítménye eléri a 40 ezer megawattot —, szinte a KGST-államokat összekapcsoló baráti szálak jelképévé vált. A nagyszűrtésű nemzetközi távvezeték, amely az Északi Jeges-tengertől a Fekete-tengerig, a Szovjet Nyugat-Ukrajnáig az NDK-ig terjed, számtalan előnyt jelent az együttműködésben résztvevő országoknak. Ha, mondjuk nálunk véletlen üzemzavar folytán hirtelen leáll valamelyik erőmű — nemrég előfordult hasonló eset, s a fogyasztó tudomást sem vett róla —, a baráti országok áramfejlesztő gépei másodpercek alatt pótolják a kiesést. Az egyes országok teherelosztói állandó és közvetlen telefonösszeköttetésben állnak a prágai nemzetközi diszpécser központtal, amely szabályozza a villamos áram országok közötti szüntelen áramlását.

gyasztók mindenütt egyformán vannak, s a technika és a kultúra fejlődésével egyre növekszik a fogyasztás mértéke az üzemekben és a háztartásokban egyaránt. Nem mindenütt gazdaságos — szont a villamos energia termelése. Hazánk, mint energiahordozókban szegény ország, rendszeresen áramot importál a Barátság távvezetékén keresztül. Tavaly a szovjet nyugat-ukrajnai rendszer 100 megawatt teljesítménnyel segítette a magyar szükségletek kielégítését, jövőre már 200, 1970-ig pedig 560 megawattal növekszik áramimportunk. E célból üzemel 1962 óta a 220 kilovoltos távvezeték, 1966-tól pedig majd a 400 kilovoltos.

Erőműért

— villamos energia

Az áramimport sajátos közgazdasági formák között is történhet. Az iparilag fejlett Csehszlovákia erőművet épít például az olajban és földgázban gazdag Romániának. A beruházási eszközök értékét ezután Románia villamos energiában fizeti vissza a csehszlovák partnernek. Az elképzelések szerint több KGST-ország összefogásával közös beruházásokkal is építenek erőműveket az energiahordozókban és vízben bővelkedő területeken. Előkészületek folynak például egy nagy energetikai kombinát létesítésére Lengyelországban.

Igaz, a közös beruházásokhoz előre gondoskodni kell az anyagi eszközökről (a közös bankon keresztül átszámitási rubelben, illetve erőművi berendezések formájában), viszont az együttes vállalkozásban résztvevő ország a hozzájárulásával arányos mértékű teljesítménnyel. Az ilyen közös beruházások nemcsak a termelőerők észszerű elhelyezésére nyújtanak lehetőséget, hanem olyan hatalmas, korszerű erőművek építésére is, amelyeknél nagymértékben csökken a fajlagos beruházási költség, a gőzfogyasztás, az üzemeltető dolgozók száma.

Magyar, szovjet

vagy német áram?

Valamely országban gyártott erőművi gépegységek nagyságának is csupán a gyártás technikai lehetősége és az ország teherbíróképessége szab határt a nemzetközi rendszer keretében. Korábban egy kis ország biztonságos energiaellátása nem tette lehetővé 150 vagy 300 megawattos magas termelékenységű, jó hatásfokú, korszerű gépek alkalmazását, mivel üzemzavar, esetén ezek kiesése nemzeti keretek között nem volt pótolható. Jövőre viszont a Béke nemzetközi távvezeték rendszerében biztonsággal üzembe helyezhetjük Bánhidán a magyar gyártmányú 100, illetve Szászhalombattán a szovjet 150 megawattos gépegységet.

Ha munkahelyünkön bekapcsoljuk a munkagépet, vagy odahaza a televíziós készüléket, ma már nem tudjuk eldönteni, hogy itthon, Ukrajnában avagy esetleg az NDK-ban termelt áram hozza-e ezt működésbe. A hatalmas Béke nemzetközi villamos távvezeték szüntelenül táplálja a KGST-országok erőműveit. S így van ez rendjén: az összefogás, meghatározva az erőket, valamennyi résztvevő ország javára válik.

Kovács József

Kiseb tartalék

— nagyobb

üzembiztonság

Az áramlás lehet többirányú. Ismeretes, hogy a villamosenergia-fogyasztás nem egyenletesen oszlik meg a nap különböző szakában. S mivel a villanyáram nem tárolható és raktározható, a teljesítményeket, az erőműberuházásokat a napi várható csúcspontig kell méretezni. A munkakezdekés, s az esti köz- és lakásvilágítási igények stb. nem pontosan egy időben jelentkeznek a különböző országokban, ezért lehetőség van az időlegesen felesleges teljesítmények odairányítására, ahol éppen megnövekedett a fogyasztás. Így a nemzetközi kooperáció révén a nagyobb kisebb teljesítménytartalék mellett is nagyobb az üzembiztonság. A fokozott biztonság abból adódik, hogy egy-egy ország váratlanul meghibásodott gépeinek pótlására rendelkezésre áll az egész nemzetközi rendszer együttes tartaléka. Az elméleti számítások és a tapasztalati adatok szerint körülbelül egy-másfél százalékkal csökkenthető a biztonsági teljesítménytartalék, ami összességében szerényen számolva 400 megawattot jelent. (Összehasonlításképpen közöljük, hogy a legkorszerűbb 200 megawatt teljesítményű, beruházási költsége pedig kétfélmilliárd forint.)

Az egyirányú villamos energia áramlásának különösen nagy a jelentősége és főként a perspektívája. Fo-

Hanyag diáknak társadalmi ösztöndíj?

Jó dolog, hogy az üzemek után a tsz-ek is egyre több fiatalot küldenek el tanulni, s támogatják őket az általuk adott társadalmi ösztöndíjjal. Több tsz-ben azonban nem kis félreértések vannak az ösztöndíj adományozása körül. Anélkül szavazzák meg, hogy előbb alapsan megválasztanak ösztöndíj-szabályozó bizottságokat. A legérdekesebbnek, a legrátermettebbnek kellene adni a támogatást, figyelembe véve azt is, amit ezzel kapcsolatban előír a 22/1963. IX. 21-es sz. rendelet.

A forrásküti Haladás Tsz-ben például mitsem törődtek, amikor tavaly a volt főkerettség, most tsz-elnök fiának, Sándor István technikum tanulóknak adtak ösztöndíjat. A szóban forgó rendelet második és harmadik pontja

ugyanis kimondja, hogy nem adományozható ösztöndíj olyan középiskolai tanulóknak, amelynek a családjában az egy főre eső havi jövedelem meghaladja a 800 forintot. Sándor Tibor háromtagú családjának havi jövedelme sokszorosan meghaladta ezt az összeget már tavaly is. Nem beszélve arról, hogy most, mint tsz-elnök, még többet keres.

Az igazgatóság ellenvetés nélkül megszavazta az ösztöndíjat a Sándor gyereknek. Ha adnak, fogadj el elve alapján a főkerettség, illetve most már tsz-elnök elfogadta fia istápolását. Nem volt lelkifurdalása, pedig azóta lehetett volna, például fia tanulmányi eredménye látján is. Mert a Sándor gyerek — mint ahogy a technikum-

ban megtudtuk — az 1962—63-as tanévben megbukott. Az osztályismétlés első félévében is „elhúzták”. Az év végéig most 2,18-as átlageredménnyel fejezte be. Közepesen gyengébb, bukott tanuló vajon élvezhet-e ösztöndíjat? Ezt is megkérdéztük, mint ahogy megkérdéztük a tsz elnökhelyettesét és párttitkárát, Pesti Menyhértet is: nem volt kifogása, ellenvetése az ösztöndíj odaítélésére, ismerve a körülményeket?

Mint kiderült, volt, csak hogy nem tette szövé az igazgatóságai ülésen, csak utána morfondirozott, hogy nem jó ez így. Bizony nem. Nézzenek csak szét a faluban jobban. Akad ott ösztöndíjas-jelölt rátermettebb is.

L. F.

Hogyan is állunk a frizsiderrel?

A TARTÓS HASZNÁLATI

cikkek vásárlásában idén a hűtőszekrény vezet, messze maga mögött hagyva a többi háztartási gépet és a közlekedési eszközöket. A frizsider-vásárlás ugyanis több mint megkétszereződött tavaly óta. A hűtőszekrénygyártáshoz iparunk csak elég későn: 1957-ben kezdett hozzá. A belföldi ipar még 1962-ben is csak 17 ezret gyártott, de 1963-ban már 37 ezer fölé ugrott a termelés. Ez a gyors fejlődés az idén is folytatódott; eddig a két és félszerese az egy év előttiének és ha az emelkedés egész éven át ebben az ütemben folytatódik, az idei gyártás már nem sokkal marad a százezer mögött.

A frizsider vásárlás is csak tavaly indult gyors fejlődésnek. 1960-ig összesen kb. 20 ezer — nagyobb részt külföldi — készüléket használtak csak a magyar háztartásokban. Pedig kereslet lett volna, de a kínálat még elég kicsi volt akkoriban. A fogyasztás akkor élénkült meg, amikor a hazai gyártás ezt lehetővé tette, 1963-ban már csaknem 34 ezret adott el a kereskedelem, csaknem megegyezően annyit, mint az előző évben. Idén ugyan csak ugrásszerűen folytatódott a fejlődés: az év első harmadában csaknem 16 ezer család vett búcsút a jegestől és vásárolt magának hűtőszekrényt, amelyből ma már 125 ezer van használatban az országban.

A frizsider — a technika mai fejlettsége mellett hoz-

zátartozik a kulturált életmódhoz, emberi szükségleté vált. Már csak ezért is értelmetlen az a különös szökapsolat, amelyet egyesek alkalmaznak, elnevezésén a szocializmussal együttjáró, tőle elválaszthatatlan, minél nagyobb jólétre való törekvést „frizsider-szocializmusnak”. Hisz e főleg nyáron nagyon hasznos és kényelmes háztartási gép munkát takarít meg a háziasszonynak, aki több napra főzhet előre. Anyagot is spórol, mert a megmaradt ételt nem kell kidobnia. Elsősorban azonban a család egészsége felett őrködik: frissen tartja az élelmiszereket, még a legnagyobb kánikulában is.

JELENLÉG az ország hárommillió háztartásának 4 százaléka rendelkezik hűtőszekrényvel. Az életszínvonalemelkedés nyomán mind több családnak telik majd az ilyen nagyobb öszszegyet igénylő háztartási beruházásra és ezt a törekvést egyrészt a gyorsan emelkedő belföldi gyártás is támogatja (a kínálat most már ki tudja elégeitni a keresletet), másrészt az OTP-hitellevél akció, mivel a frizsider nem tartozik az olcsó cikkek közé. Egyelőre azonban még korántsem mondhatjuk el, hogy végetért a „jégkor-szak” a háztartásokban. Még sok jó és főleg olcsóbb frizsidert kell gyártania az iparnak és eladnia a kereskedelemnek, hogy éppúgy általánossá váljon ez a gép is a háztartásokban, mint a mosógép vagy a rádió.

Ádám László